

„Soča“ izhaja vsak petek in velja s pošto prejemana v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 1.50
Pol leta 0.80
Četrt leta 0.50

Pri oznanih in prav tako pri „polanica“ se plačuje za navadno pristopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 10 kr. v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici, blizu „treh kron“, na starem trgu; in namski ulici; v Trstu v tobakarnici: Via della caserma št. 3. in v Ajdovščini pri trgovcu g. Dolencu.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici v Hilarijanski tiskarni, naročnina pa opravištvu „Soče“ na Koreniji v Stična - vi hiši št. 10 II. nadstr.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi na se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

S koncem t. m. poteče mnogim naročnikom naročnina „Soče“. Danes smo zaznamovali adresu rudeče, koliko ima še kdo plačati do konca leta. Kdor nam je še na dolgu, prosimo prav vljudno, da ga kolikor mogoče hitro poravná.

OPRAVNIŠTVO „SOČE“.

Goriški deželni zbor.

Iz 6. seje, 9. sept.

Poslanec Faganel stavi po predsedništvu do gospoda vladnega zastopnika to interpelacijo: Ali je vsoka vlada voljna odločiti za poizvedbe na lici kraja v namen, da se lahko pravičuo rešijo reklamacije gledé na uravnávo zemljišnega davka, toliko časa, da se opravilo dovrši lahko v duhu postave?

Vladin zastopnik pravi, da hoče to interpelacijo predložiti v. vladi in potem o svojem času naznaniti odgovor.

Poročevalec dež. odbora dr. Deperis predlaga, naj sprejme zbor v zadevi projektovanih del naslednja predloga: 1) Prepustiti se mora v. vladi, da predloži dež. zboru načrt postave za izvršitev brambenih del ob Soči in ob pristranskih vodah, in da mu predloži vse to. česar je potreba, da se opravičijo dotične določbe. 2) Prepustiti se mora v. vladi, da ona priskrbi, kar je nužno in potrebno za obrambo bregov, dokler ne bo določeno, da je vlada oproščena te skrbi. V ta namen se povrne prošnja županstva od St. Petra na Soči c. kr. namestništvu. Oba predloga se sprejmeta.

Po predlogu dež. odbora, v čegar imenu poroča dr. Abram, sprejme zbor načrt postave zastran razdelitve občinskih zemljišč soseske Divinščina. Ta načrt postave se sprejme tudi v 2. in zadnjem branji.

Sprejme se načrt postave, po katerem se ima most čez Sočo med Bovcem in Čezsočo preglasiti kot skladoven. Glasi se tako: Postava od . . . veljavna za pokneženo grotnjo Goriško in Gradiško, proglašena most čez reko Sočo med Bovcem in Čezsočo kot skladoven. S privolitvijo dež. zbora pokn. gr. Goriške in Gradiške ukazujem takó: 1) Most čez Reko Sočo med Bovcem in Sočo je proglašena kot skladoven. 2) Ta postava obvelja istega dne, ko se razglasi. Po predlogu poročevalca Gasserja potrdi se ta postava tudi v zadnjem branji.

Sledé poročila pravnega odseka.

Poročevalec Del Torre. Zbor potrdi načrt postave, obsegajoč nekatere naredbe v pospeševanje ribštva po sladkih vodah.

Poroč. Pagliaruzzi. O prošnji županstva črniškega za dovoljenje, da se razdelé občinska zemljišča prestopi zbor na dnevni red.

Isti poročevalec. Sprejme se naslednji načrt postave: Postava od . . . veljavna za pokn. gr. Gor. in Grad., zadevajoča popravo deželne postave od 27. jan. 1870 zastran skladovne ceste Gorjansko-Kostanjevica-Miren. S privolitvijo dež. zbora pokn. moje gr. Gor. in Grad. ukazujem takó: čl. 1) Cesta od Gorjanskega skoz Ivanigrad-Voščico, Kostanjevico do Mirna, uvrščena med skladovne po dež. post. od 27. jan. 1870 izbrise se iz med skladovnih cest. čl. 2) Med skladovne ceste uvrsti se ona, ktera drži od Gorjanskega skoz Ivanigrad-Voščico, Kostanjevico in Opatjeselo iz earske ceste pri Doln. čl. 3.) Ta postava obvelja z dnem njenega razglasa. Po predlogu poroč. potrdi se ta postava v 2. in zadnjem branji.

Dr. Deperis poroča o načrtu postave, zadevajoče premembo §§. 59 in 89 občinskega reda. Ta postava se potrdi tudi v 2. in zadnjem branji.

Petijski odsek. Poroč. Benardelli. Sprejmeta se naslednja predloga: 1) Za izdelanje vodotoka ob potoku Idriji pri Kobaridu je dovoljena podpora iz dež. zaloga do polovice dotičnega stroška, pa ne ista od 1000 gl., s pogojem, da sprejme država drugo polovico na svoj račun. 2) Naroči se dež. odboru, da plača ta znesek oni oblasti, kateri bo izročilo c. k. namestništvo državno podporo.

Poročevalec dr. Abram. Potrdita se naslednja predloga: Vsled prošnje trgovske in obrtniške zbornice v Gorici dovoli se za l. 1882 znesek 600 gl. v podporo izobraževalni šoli, katera se ima ustanoviti v Gorici za rokodelce. 2) Dež. odboru je naročeno, naj se dogovori z mestnim županstvom Goriškim, s trgovsko in obrtniško zbornico, s c. kr. vlado in s pristojnimi šolskimi oblastnjami v namen, da se omenjena šola uredi takó, da bo zadostovala potrebam obeh narodnostij te dežele; v prihodnji sesiji naj podá dež. zbor predloge, koliko ima znašati letni donesek iz dež. zaloga, z ozirom na potrebo, katera se dokaže, kedar bo šola konečno uravnana.

Na predlog dr. Tonklijev dobi učit. pripravnik Jož. Rustja 60 gl. podpore.

Alojzij Corgnolan iz Gorice in Jožef iz Skrilj, slušatelja gozdarskega oddelka više kmetijske šole na Dunaji dobita po 80 gl. podpore iz dot. zaloga za l. 1882.

S tem je 6. seja pri kraju.

Politika „Edinosti“ Slovincem nevarna!

Kdor je bral „Sočo“ za časa sedanjega uredništva, imel je večkrat opaziti, da se s postopanjem tržaškega lista ne vjemamo vselej. „Edinost“ pa se nasproti naši vedno utrjeni graji obnaša takó, kakor da bi jo mi napadali iz sebičnih namenov. Narodnjaki, ki pridejo ali osebno ali pismeno tudi z drugih pokrajin v dotiko z uredništvom „Soče“, našega lista zaradi tega niso nikdar grajali, pač pa pohvalili, da si smo tako hvalilo tudi v dopisih načelno zatirali. Mi smo v najbliži soseski s tržaškim listom, in zato bi mislil kdo, da morda celó brez objektivnih vzrokov kritikujemo „Edinost“, edino z namenom, da bi ji odtegovali bralce in naročnike v prid našemu listu. V resnici s tako pretvezo hoče „Edinost“ našo obzobbo zavračati in svoje bralce slepiti zlasti v oddaljenih krajih, kjer domačih naših razmer ne morejo dobro poznati in presojevati. Poleg tega razsaja „Edinost“ še nad osebo sedanjega „Sočinega“ urednika, kakor je sploh njena taktika, vsem slov. listom dobro znana, da „Edinost“ na opravičene očitbe ne odgovarja nikdar, ampak prave povode kritike redno opušča, namesto tega pa toliko vstrajniše osebe dopisnikov zasleduje in še celo do privatnih razmer s že starim, to je od drugod podedovanim, hudobnim črnim svetom v moralnem pomenu črni!

V zadnji številki, ktero smo dobili včeraj, hoče pometati s Sočinim urednikom, kakor lasajo čevljarški mostri svoje desetletne pobače ali fantine, in vse zaradi tega, da smo ji zadnjič nekaj njenih grehov ae označili, ampak samo od daleč označili.

Ker se je „Edinosti“ že dovolj grehov nabralo da jih v svoji predrznosti, poleg tega tudi v svoji oholosti že sama ne more več prenašati, odgovorimo ji najprej v interesu primorskih in ob enem Slovincem vseh pokrajin. Osebni napadi na uredništvo „Soče“ niso občinstvu škodljivi, in zato odmerimo poslednjim prostor še le v pril. „Soči“ na drugem mestu.

Slovenski listi so bili lani ob državnozbornski volitvi na Goriškem toliko objektivni, da so priznali, kakó je bila „Edinost“ prva razpor, brezpotreben razpor začela. V njeni oblasti je bilo, razpor zatreti pri začetku. „Soča“ je bila prinesla takrat v podlistku očitbo, da „Ed.“ je zató podpirala drugega kandidata, ker ji „Sočin“ kandidat ni hotel pritrditi 1879 na shodu tržaških Slovincem na Nabrežini, da bi se goriški list zatl in združil v en sam in sicer tržašk list, t. j. v „Edinost“. „Ed.“ na to očitbo ni odgovorila ničesar, ker ni mogla. Takrat smo jo mi prvi-krat grajali. Potem smo jo obsojevali, da je dolgo časa molčala, ko so kraška krajna starešinstva prosila in dosegla podučevanje nemščine v kraških eno-in-dvorazrednicah. Na njeno molčanje so jo morali slov. listi posebe opomniti. Čudno se je potem zdelo slovenskim rodoljubom, da „Edinost“ hvali trž. namest-

nika za to, da on obišče enkrat slovensko priredjeno veselico v Trstu. Tudi tu se je čudno izgovarjala. Najhujše je pa goriškim rodoljubom delo, da ni imela trž. „Ed.“ besedice graje ali poduka za kraške župane, ko so oddajali častno občanstvo trž. namestniku. Se le dolgo potem, ko so jo že vsi kranjski slov. listi obsojali zaradi tega, se je pohlevno, pohlevno oglasila in milostljivo prosila s praznimi razlogi, da naj ji za božjo voljo slov. listi prekličejo krivico, ki jo delajo s krivičnim obrekovanjem. In ko so bile „Novice“, „Slovenec“ in „Sl. Narod“ gluhi na tako prošnjo, je gospa „Ed.“ rekla, da so ti listi hudobni. Hej Slovinci! naše „Novice“ so hudobne nasproti „Edinosti“! Kdo vé, kak povod vede pa „Novice“ do hudobije? Blamaža!

Ko so se šle kraške občine poklanjat s popolnim zaupanjem trž. namestniku, „Ed.“ zopet ni imela besedice graje.

Pa teh grehov, za ktere so slov. listi „Edinosti“ dovolj pokore naložili, nismo hoteli danes naštevati, dasi je že iz teh dejstev dokazano, da smo mi „Edinost“ edino grajali zaradi politike, ktero v svoji „nezrelosti“ ne moremo odobravati. Mi smo vendar v soseski s trž. listom, in kakó bi mogli mi molčati, kjer nam ona podira, kar začenjamo še le zidati. Kakó bi mogli mi trpeti, da se demoralizacija, ktero so povzročili naši predniki, ne samo ne zatira, ampak še utrjuje in pomnožuje!

Najbolj pa je zbudlo gospo „Edinost“ to, da smo se drznili besedo spregovoriti o volitvi v V. okraji za trž. mestni in dež. zbor. Tu je bila „Ed.“ pri razpisu volitve postavila za kandidata dr. Bizjaka ali Bizjiaka, kakor se sam piše v zadnji „Ed.“ Ker deluje „Edinost“ v Trstu in je torej lahko vsak dan v dotiki z dr. Bizjakom, mislili so slov. listi, da polit. društvo „Ed.“ in njegovo glasilo razglasa pravega kandidata na podlogi objektivnih razlogov ali njej znanih fakt.

Slovenski listi so tedaj mirno sprejeli vest, da je dr. Bizjak izvoljen v trž. mestno svetovalstvo. Ali „Ed.“ je mislila, trž. mestni svet je pa obrnil. Dr. Bizjak ni bil potrjen za poslanca, dasi je bil formalno pravilno izvoljen. Čudil se je tuji, najbolj pa slovenski svet, da se predrzne trž. mestni svet nezaslišano krivico storiti trž. Slovincem. Kaj takega se ni še zgodilo, in „Ed.“ je sama povdarjala pred slovenskim svetom to nezaslišanost. Na to se oglašé trž. dopisniki v „Slov. Narodu“ in v enem dopisu tudi v „Soči.“ Tu je bilo povedano, da dr. Bizjak ni izbršen iz polit., ampak iz takih vzrokov, ki se tičejo osebe izvoljenega dr. Bizjaka samega. „Sl. N.“ in „Soča“ sta se na dopisnike zanašala in stvar tudi verovala. Na to so „Sl. Narodu“ in „Soči“ zažugali, da prideta pred porotno sodnijo. Na „Sočo“ so indirektno poslali že v Trstu skovano poslanico, v kateri je stal preklic, kakor bi ga bila „Soča“ skovala, se spokorila in pokoro objavila. Uredništvo „Soče“ je „Edinosti“ tako misel zavrnila, ker mu je hotela poleg dr. Bizjaka tudi „Edinost“ ono poslanico usiliti, v nadi, da smo podlegli. Na to je vse molčalo in molči še do današnjega dne. Iz tega se utegne tudi mnogo sklepati brez težave.

Trž. vlada bi bila morala mestni svet trž. razpustiti, ako se je ustavna krivica godila redno izvoljenemu poslancu. „Ed.“ pravi, da se je izgovorila vlada, da ne razpusti mest. sveta zaradi samo 10 mesečne dobe. „Ed.“ je rekla, da vlada pa vsaj nove volitve ne razpiše, in da s tem prizna krivico, ki se je zgodila trž. Slovincem. Ali glej, vlada kar razpiše volitev, nepričakovano „Edinosti“, in po logiki tega lista je zdaj vlada sama odobrila postopanje mest. sveta tržaškega. Ako je pa to res, potem bi bilo moralo polit. društvo „Edinost“ misliti na drugega kandidata, ker si je moralo vendar misliti, da je trž. vlada kaj posebe izvedela in v tem postopanje trž. mestnih očetov kot korektno pripoznala! In zeres je, kakor so nam poročali že pred 10 dnevi, pol. društvo „Edinost“ svoje odbornike sklicalo prišlo jih je kakih 14, in po dogovoru so sklenili postaviti za kandidata v V. okraj trgovca in poseznika Malalana na Opčinah. V odborovem zboru pol. dr. „Ed.“ so torej vsi

formalno zavezati se, ne več kandidovati dr. Bizjaka, ampak g. Malalana. Disciplinarna društvena zaukazuje, da se skupnim sklepom vdajajo brezizjemno vsi udje. Misliti bi bilo po takem, da pol. dr. „Edinost“ proglasi po stari navadi z imenom svojega kandidata Malalana. Namesto tega pa govori društveno glasilo „Ed.“ v svojem dotičnem pozivu samo o kandidatu, ki je že volilcem znan in tudi od njih odločen, ob čem pa opominja, da naj vendar volilci, ki so v dveh tednih potebe pridejo do uredništva „Ed.“ v Trst! Tedaj namestu da bi brali volilci vsak na svojem domu iz „Edinosti“, koga naj volijo, jim praktična „Ed.“ svetuje, naj pridejo nalašč v Trst na svete! To je nova metoda volilcem streči.

Pa zakaj ni imenovala „Ed.“ v pozivu z imenom od političnega kandidata Malalana? Potrpljenje, č. bralci! Slišali smo, da so šli iz srede tistih odbornikov pol. dr. „Ed.“, ki so se v sklepu zavezali za Malalana, da so šli iz iste srede agitovat v trž. okolice proti Malalanu! Lepa edinost v dvojni „Edinosti“ tržaški! Šli so neki k volilcem, kakor da bi bil tudi poštenjak Nabergoj za dr. Bizjaka; ko je to Malalan ališal, se je neki vdal, in prišli so neki g. Malalana s svinčnikom napisati na list, da se odpove, če se je g. Nabergoj zares odločil za dr. Bizjaka. Od tod, če je vse to res, kakor nam poročevalci zagotavljajo, od tod prihaja tisto črne na belem, o katerem govori gospa „Ed.“; tedaj ona ima svinčeno na belem. Po kaki poti! Ko je g. Nabergoj vas to izvedel, izpozval je zvišajo nekih odbornikov pol. dr. „Ed.“, izpozval je pošteni, pa ubogi možak, da ima s takimi ljudmi opraviti. Zato pa umemo njegov sklep, da se je takoj odpovedal predsedništvu pol. dr. „Ed.“, onega društva, v katerem vlada taka disciplina, v katerem se z ljudstvom takó ravna, kakor smo po poročilih ravno pojaspili.

Dr. Bizjak je bil potem izvoljen od zapeljanih volilcev z večine glasov. Kakó „Edinost“ o tej izvolitvi sodi, smo zadnjic povedali. Ona je dr. Bizjaka prej in zdaj volila; vendar ga zdaj ne hvali, in pravi, da v drugačnih razmerah bi bil voljen čislani in vrli narodnjak Malalan. Zakaj pa prvokrat ni vedela za g. Malalana? Ona bi ga bila tedaj zdaj v drugačnih razmerah izvolila; pol. dr. „Ed.“ bi ga bilo tedaj postavilo za kandidata. Pa poglejte, kaj dela list „Ed.“ s pol. dr. „Ed.“! List se obnaša, kakor da bi ne bil g. Malalan v resnici tudi odločen od pol. dr. „Ed.“ za kandidata, in isti list „Edinost“, ki je pred 8 dnevi trdil, da v drugačnih razmerah bi bil izvoljen g. Malalan, isti list po 8 dneh že dvomi, ali bi bil g. Malalan sposoben za kandidata, ko prša, ali sme biti izvoljen mož, ki ni volilec! Za božjo voljo! kje smo: pol. dr. „Ed.“, ki se pred 14 dnevi v resnici odloči za g. Malalana, kterega pa njegovi odborniki v tistem hipu spodbujajo, in list, ki se pred 8 dnevi govori o gotovi izvolitvi g. Malalana, po 8 dneh ne vé in dvomi, ali bi bil isti g. Malalan po postavi opravičen in sposoben kandidat! Po takem se list „Ed.“ sam obsuja pred volilci in pred vsem poštenim občinstvom. Pa zakaj mislite, da so tisti matadorji se odločili tudi zdaj in sicer za hrbtom pol. dr. „Ed.“ za dr. Bizjaka? Gotovo v prvi vrsti zato, da bi ne imela prav „Sl. Nar.“ in „Soca“, ki sta „Ed.“ zaradi prve izvolitve že obsojala. Prej ko ne so dr. Bizjaka zavezali, da se odpove pri 2. izvolitvi, s čimur bi bilo po znanji rehabilitaciji ustrezno njemu in naj bolj listu „Ed.“ In takó se je tudi zgodilo: dr. Bizjak se je odpovedal, z razlogi, kateri so vsaj dobri za zunanji in formalni svet.

Mi smo rekli danes med „domaćimi stvarmi“, da je dr. Bizjak s svojo odpovedjo prav storil, ker je ustregel najprej sebi, potem „Edinosti“ in konečno vsem Slovincem. Denimo, da bi se dr. Bizjak ne bil odpovedal, kaj bi bi se bilo lahko zgodilo?

V nemških listih je bilo brati, da, če pride dr. Bizjak zopet v mestni svet, bo zopet izbacen, pa ne iz pol. varokov! In bralo se je poročevalcem, kakor da bi se dr. Bizjakovega koraka na to stran veselili! Ako bi bil izbacen zdaj, povedali bi bili gg. ital. mestni očetje na ves glas, zakaj niso odobrili prvo izvolitev, in da ne morejo iz istih razlogov potrditi tudi druge izvolitve. Zdaj bi bili na glas vse razložili, kar so prej samo iz delikatese prekrivali. To je bilo mogoče in verjetno. In kaj potem? Ital. ustavoverski nemški listi bi bili skandal razglasili po svetu, češ, da hočemo svetu razglasiti, kakor da bi se nam ustavna krivica godila, namesto tega, da pa le kažemo istemu svetu, kakó so korumpirani naši volilci, in kakó mora biti tedaj popačeno naše ljudstvo z vodniki vred, ki se predržejo ljudstvu take kandidate nasvetovati. Skandal bi bil popoln, in sovražni tuji bi imeli enkrat nekoliko resničnega razloga nas v blato potiskati!

Mi torej nismo zanikovali principa, ktesega morajo nam varovati tudi naši najhujši sovražniki, ampak grajali smo postopanje „Edinosti“, ki si je nesposoben objekt v dr. Bizjaku izbrala za poskušnjo, ali hočejo trž. mestni očetje ustavno pravico redno izvoljenega poslanca prelomiti. Toliko znanja se vsak bralec „Soc.“ od nas pričakuje, da smo za princip vedeli, in žalostijo nas je da ga mi ne moremo porabiti za to priko. „Ed.“ nas je pripravila ob eno bogato poskuš-

njo, da nam ni dobila kandidata, kteremu bi ne bili mogli Italijani nič očitali. S pravo osebo pa bi bila lahko svetu pokazala, koliko drznosti ima mestni trž. svet. Zdaj pa trž. svetu ne moremo očitali ničesar, in „Ed.“ nas je bila pripravila v največo nevarnost pred načelnimi našimi nasprotniki. Mi po takem obžalujemo, da se je poštena „Tribüne“ ugrela za princip, kterega nismo mogli porabiti zaradi neodpustljivega postopanja „Ed.“ Mi smo brali že poprej isto vzgretje tudi v „Triester Tagblatt“, in smo tudi nje-ga pomilovali, ko smo morali njemu „Tribüne-i“ in kakor se vidi tudi „Slovinci“ nasproti drugo izvolitev dr. Bizjaka obsojevati in poprek „Edinosti“ njeno prednost očitali. Mislili smo, da bo molčala, ker Slovan, kadar kaj zakrivi, se potem pokori. V „Edinosti“ pa vidimo judovsko predrznost, ktera naj bi se Slovencev nikdar ne prišla na nobeno stran. Tu, tu, gospa „Edinost“, imaš našo sebičnost nasproti tvojemu postopanju; tu imaš našo „nezrelo“ politiko, tu imaš razloge za kolegljalno pozdravljenje. Spravo, katero „Soc.“ ponuja, potem ko si jo po pobalinsko ali z „drvarsko sekuro“ razsekati hotela, pa ne še razsekla, to spravo dosežeš brez vsake pogodbe, ko se povrneš na pota pravega slovenskega postopanja in skupne slovenske politike tudi na one strani, kjer si zdaj takó hufo zabredla brez vsakega kesanja na opomine, katerih ti nismo hoteli nikdar takó jasno razložiti, če nisi bila nas silila do meje, na kateri je konec tudi politični potrpežljivosti.

Na osebnosti in dotičnc taktiko pa prih. Srečno!

Dopisi.

Iz Ljubljane, 14. septembra. Politično obzoreje nad lepo našo slovensko domovino postaje bolj in bolj črne ter žalostno. Ne, da sem pesimist, in da mi zato uhaja oni vzdih, ne,—dandanes slovenskemu rodoljubu ne treba, da je pesimist; kdor ima zravne oči, more brez stekla poveljevalnika opaziti žalostne naše razmere in s prostim okom lahko vidi, kako je voz slovenske politike in naših teženj globoko v bialto indiferentizma zavožen. Pred očmi imam namreč kranjski deželni zbor posebe, a v obče naše socialno življenje.

Pred kakimi tremi meseci ali kaj sem Vam pisal o našem deželnem zboru in o raznih njega razmerah; molčal sem potem o tej stvari in čakal notri do danes. Imel sem tehtne razloge za to, tehtnejše, nego jih naš glavni politični organ v broji od 13. t. m. v jako zviti polemiki s tržaško „Edinostjo“ nava-ja za svoje molčanje gledé kranjskega deželnega zbor-a. To vprašanje, ki je danes postalo tako skrajno napeto, in s katerim se naš priprosti narod več bavi, nego si nekateri želé, razpravlja navedeni članek „Sl. Naroda“ tako lehkomišljno in z ozirom na narodne volilce predrzno, kakor se nikakor ne spodobi. Samo spomnimo se: Kranjski deželni zbor je sestavljen po krivičnih volitvah: pritisk na volilce, pretenje in žu-ganje, podkupovanje glasov, tedaj sodnijsko kaznjivo podmitenje vroje je našim ustavom večino dežel-nega zbor-a v naročaj; ta zbor so narodni poslanci stigmatizirali nelegalnim in to v javni seji in iz grla celega slovenskega naroda čulo se je: res je takó! In koncem zadnjega zasedanja našega deželnega zbor-a izjavili so slovenski poslanci v javni seji, da se v ta deželni zbor, ki je tako nepostavno sestavljen, ne vrnejo več — kako navdušeno grozeče je „Sl. Narod“ tačas razglasil to izjavo, katero je narod naš z občudovanjem take trdnosti vzela na znanje. Naši poslanci so javno po časopisih zahtevali razpust tega nelegalnega zbor-a — a s časom se je vse poleglo in dandanes se pri nas uže ne more nihče orijentovati, kaj da nameravajo naši poslanci in kakšen pritisk da so izvršili na vlado, da bi se te dosegle, kar želi in zahteva ves slovenski narod soglasno. Volilci ugibajo in se zanašajo na značajnost svojih zastopnikov, ali — vera uže peša. Tudi glasilo slovenske stranke mo-dro molči o tej stvari, ali molčalo je vsaj do zadnjega vtorka. A sodba je glasna tukaj, da bi bilo bolje, da je molčalo i dalje. Ako „Edinost“ preobrača kol-zolce, naj ima to veselje, resen časopis bavi se pa z resnimi vprašanji resno. Resnost in strogost pa bi pristojali zvlásti v navedenem vprašanji takemu časopisu, ki trdi, da zastopa naš narod. V vprašanji gledé kranjskega deželnega zbor-a ne poznamo nobenih ozirov ni na levo ni na desno, najmenj pa na zdanjo vlado. Kaj pa se to pravi, ako „Narod“ piše, da o navedenem vprašanji zato molči, ker ne more tako pisati, kakor bi si želel. Zakaj pa ne more tako pi-sati? Z ozirom na zdanjo vlado, na katero se še „Na-rod“ zmerom zanaša, Taaffeju še zmirom zaupa. A naspod zgrabi pisca onega članka jez-a nad svojo lastno naivnostjo in obsenen od proroškega duha za-grozi vladi, da jej bo druge strune napel. Uboga vla-da, zdaj se varuj! A resno: če to ni podobno „Edi-nosti“ oficijaznosti, potem kajce nikdar ni bilo po-dobno jajcu. S takimi neslanostimi pa se potem pita naš volilec, namesto da se mu resnica naravnost pove in brez okolišev.

Meni je pri srci samo blagor našega naroda, za-to pa mi je tudi načelo: fiat justitia itd. Kaj pa ima-

mo mi Slovinci od Taaffejeve vlade da bi jo morali podpirati brezpogojno ter ne ogibali in varovali njeno stekleno hišo na kvar svoji vlastni? Čas je, da skr-bimo zase in da vladi povemo na vsa usta, da je Slo-venec več podpirati ne more. Kajti namesto da bi mu pomagala, potlačila ga je še bolj k tlom. Taaffe-jevi vladi se imamo mi Slovinci zahvaliti, da se na Goriškem nenaščina uvaja v ljudske šole in v Trža-škem; da je Slovenec na Koroškem na istej stopinji, kakor je bil prej, namreč suženj nemški oholosti; da se na Kranjskem *) nenaščina uvaja v jedno in dvorazre-dnice, da Pirker, deželni šolski ogleda, še bolj tero-rizuje učitelstvo, nego ga je pod Auerspergom; da se ljubljansko učiteljsko izobraževališče kljubu sklepu državnega zbor-a še dalje germanizuje; da c. kr. urad-ništvo še zmirom ostentativno ruje zoper jeden celi narod; da se svoboda zbira na respektuje takó, kakor kaže prepoved ptujskega tabora, v tem, ko se je nemškemu agitatorskemu društvu dovolilo, da je prišlo ravno tje slovensko ljudstvo dražiti; — da! menj bi nobena vlada ne bila storila za nas, in nobena bi nas ne in nas ni bolj zatirala nego zdanja, ko je naš materin jezik, kterega govori poldrug milijon Sloven-cev, iz vseh sodnijskih sob ven pahnel! Narod naš pod okrutno Auerspergovo vlado ni toliko čutil; da je zatiran, ker neusmiljena roka njenih organov ga je tako od vseh stranij opestila, da se čutiti več ni mogel; zdaj pa se mu je z vladnega stola povedalo, da je bil zatrt, in obečala se mu je olajšava, lepa prihodnost. Vzbudila se je v ujem uada, a poma-galo se mu ni, zato danes ves pritisk bolj občuti, kot pod Auerspergom, zato ker trpi z zavestjo pre-slepljene nade. Kdo naj tedaj še podpira to vlado? Kdo ima še pogum, to našemu ubo-gemu, tolikrat prekanjenemu u narodu sve-tovati? Proč z vso mehko, onim zlom, ki je za-krivil, aa je naš narod tepel vsakdo, kdor je le imel čas! Proč z vsemi neopravdanimi oziri,—boj ne ško-duje, boj oživlja in bistri duševne moči.

Iz Ljubljane, 20. sept. Thurn-Valsassina, to je osoba, ki bode odslej pomagala grofu Taaffeju na Kranjskem reševati princip: nad strankami. Lju-bljanskemu dopisniku dunajskega „Vaterlanda“ je bil liter odgovor: sune si čestitati; grof Taaffe ne ostane ničesar dolžan, in priznati se mu mora, da je dosle-den v svojih činih. Menda v sobotni št. „Vaterlanda“ je ljubljanski dopisnik oglašal čudečemu se in strme-čemu svetu, da bodo vsi ali vsaj večina slovenskih deželnih poslancev odložili svoj mandat: **) po taki poti da se bode kranjski deželni zbor sam razpustil, ker bi zaradi nesklepnosti ne mogel zasedati. Gotovo pa se je dopisnik v svojih kombinacijah prenačil, ker ga „Sl. Narod“ od vtorka kara in pravi, da sloven-ski deželni poslanci v tem vprašanji še niso ničesar odločili. Na oni dopis pa je grof Taaffe odgovoril takoj z imenovanjem grofa Thurn-Valsassina kranjskim deželnim glavarjem. Sicer je bila uže gotova stvar, da zasede grof Thurn to mesto, ali—men se zdi važno to, da se je to imenovanje razglasilo ravno ob takem času, ko je pri nas res vse pričakovalo sploh kaknega strogo odločnega koraka od naših poslancev, takega koraka, ki bi dal tudi slovenskim državnim poslancem direktivo, kako postopati nasproti vladi. In tedaj se sodi najnovejši Taaffejev čin tako, da je Taaffe ražen zasakul, ki je bil njemu na prvi nastavljen, in očitno pokazal, da se on ne briga za to, kaj poreče uboga para Slove-nec, in da je orožje zasakul tudi proti našim po-slanceu.

Imenovanje grofa Thurna kranjskim deželnim glavarjem je storilo najslabši mogoči vtis na ljudstvo, ne ravno zaradi osebe, ki bode zdaj za-sedla sobe deželne hiše. Grof Thurn-Valsassina je vro- lo neznan in v obče Slovincem politično neznan osoba. Pravi se, da je dober človek, nemškutar sicer, a ne strasten, ***) nemškutar pa da je bil le iz—ari-stokratske noblesse in odvisnosti. Res pa je, da vsaj javno ni grof Thurn nikdar bil strastou nasprotnik našej narodnosti.

Ali, ker je on sprejel ponujeno si mesto dežel-nega glavarja kranjskega, poznajoč deželne razmere in ljudstveno mnenje, ki je diametralno nasprotno mnenju večine našega deželnega zbor-a; znajoč, kakó so prišli gg. Hočevar, Den, Kecejl itd. v zbornico, —namreč s podmitenjem glasov, beležniški potrjenim —vedoč iz zadnjega ljudstvenega šteuja po Kranjskem, da tu stanujó Slovinci ki niso in ne bodo priznali zdanji večini kranj. dež. zbor-a pravice zastopanja, katero jej naravnost odrekajo,—zato se je grof Thurn-Valsassina postavil v vrsto naših najstrastnejših sov-

*) Drugod smo bolj lahkoverni, ko čakamo brezvspešno; pri Vas na Kranjskem pa devetim desetimam in pol Sloven-ec ne morejo takó lahko pravih zadržkov na est, češ da vlada ne more še dozdat stvari na boljše obrniti. In imate tu-di drugega dež. predsednika!

**) Tega se je menda nadejalo tudi uredništvo „Soc.“? A saj bi s tem ne bilo nič pridobljeno. Vlada, če je res ne-pogljiva nasproti težujam naroda slovenskega, in videti je iz vsuga, da je, vlada bi razpisala nove volitve, prejanji odst-opirni poslanci bili bi zopet izvoljeni; zapravil bi se s tako taktiko samo čas. S tako vlado trebe z vpešniškim orožjem bojevati se!

***) Takó ga sodi tudi „N. f. Pr.“

ragov, katerim se ne da nobenega pardona. Grof Thurn je eden onih sto kranjskih „veleposestnikov“, katerih 10 pošlje v kranjsko zbornico uže jednega poslanca. Brez dvoma, za kranjskega „veleposestnika“ ima mož dovolj močij in sposobnostij, ali brez dvombe pa tudi svoje moči precenjuje, če misli, da se je zanj izpraznil in da se bode obdržal na tistem stolu, ki je žulje provzročil tudi gospodu — Kalteneggerju.

Slab vtis je to imenovanje zato storilo, ker se je z njim pokazalo, da hoče grof Taaffe na Kranjskem še dalje vladati po Auerspergovu zapuščini. Za toli požrtovalno podpiranje slovenskih državnih poslancev je to imenovanje res nemška zahvala! A moti se gospod ministerski predsednik, če sodi, da mu slovenski narod te zahvale ne bo pošteno kvitiral. Slovenci smo prišli do spoznanja, da nimamo od Taaffeja ničesar pričakovati, nadejati pa se imamo vsega le od boja, katerega se imamo tam lotiti, kjer smo ga prenehali. Borili se bomo samo s to zavestjo, da smo s praznimi upi izgubili dve leti, veliko časa, a to nas zna ukrepiti, da nas ne bode prvi zadovoljil, ki bi nam in za nas znal samo govoriti o „ravnopravnosti narodov.“

Politični pregled.

Grof Belcredi, znan kot državni minister od 1866, je poklican za načelnika upravnemu sodišču. Belcredi je bistra glava in državnik v administrativni stroki prve vrste, torej imenovan zdaj na najpripravnije mesto. Mož se ravna po načelu enakopravnosti; že to je dovolj, da so ga ustavoverci zdaj napadli, in Taaffeju ne morejo odpustiti, da je del na važno mesto pravičnega možaka. Ustavoverci imajo Schmerlinga, Ungerja, Auersperga na najvišjih mestih, pa bi radi vse imeli.

Gosposko zbornico je treba dopolniti tudi zaradi tega, ker ji je izumrlo vsaj 8 udov. Čudno bi bilo, da bi se Taaffe ne zgenil in poleg 8 še nekaj drugih sedežev ne napolnil v tej zbornici, ki vsled ustavoverske večine vse podira, kar prihaja iz zbornice drž., zdaj odločujočih avtonomističnih poslancev.

Ministerstvo namerava ustanoviti vrhovno vodstvo za železniške zadeve (Reichseisenbahnmnt), ki bi bilo neodvisno od drž. zbora podobno ministerstvu za ceste in železnice, kakor ga imajo v drugih državah.

Gališki in štajarski zbor že zborujeta. Gališki zbor je letos imeniten tudi zaradi odličnih poslancev in zaradi predlogov, ki pridejo na vrsto. Rutenci vedno še nasprotujejo Poljakom in hodijo z ustavoverci, enako ital. poslancem. V jezikovnem oziru oni živjajo take pravice, za kakršne se bomo morali mi še kdo ve koliko časa hudó boriti. „Tribüne“ svetuje obema narodnostima, naj se med seboj pogoditi, da ne bodo nemški nacionalci želi za se sadov iz njih večnih razporov.

Na Štajerskem je tretjina Slovencev, v dež. zboru v Gradcu sedi 8 slov. poslancev, pa nobeden ni izvoljen v razne odseke, in konservativni Nemci so v njih zastopani samo po 1 poslancu. Takó so nam „liberalni“ Nemci pravični. Po tem naj bi ne hrepneli za združenje v eno skupino vsaj v administrativnem oziru! Iz proračuna dež. odbora za Štajersko je razviden primanjkljaj 2,236.559! Ustavoverci delajo povsod dolgove.

Na Hrvaškem se vsled prehudega pritiska Pejačevićeve vlade vse meša. Neodvisna stranka se sicer krepi, ali poleg nje rase vpliv tudi Starčevićjanske stranke, in to je žalostno tudi za nas Slovence in za Srbe, ker Starčevićjanci ne pripoznajo v politiki drugega, kakor ime Hrvat. Žalostno je še to, da si po tej stranki najbolj kviri neodvisnost mišljenja in širje nazore — mlajši narod. Kakó bodo Srbi avstrijski in Slovenci imeli veselje takim zastopnikom Hrvaške bližati se?

V Srbiji se pričakuje nekaj sprememb v ministerstvu. Stranke so si tudi tu v laseh, in pri ljudstvu ni sedanje ministerstvo priljubljeno, ker je na vse strani davke silno pomnožilo. Tudi knezu zamerijo, ker je neki premalo varčen, kakor se vidi tudi iz njegovih popotovanj. Pre-naglo hočejo posneti tudi hude strani od velikih držav. V Craigori pa se spominja knez v veči

meri starih razmer in se ravna tudi bolj po starih šegah.

Na Ruskem govore listi prijaznije o avstrijskih razmerah; ustavoverci naši pa bi bili radi, da bi se prijaznost Rusije ohladila proti Avstriji. Car ruski menda misli na mirno politiko, da bi se notranje razmere zboljšale. Car Aleksander je ljubeznjiv telegrafski odzdrav poslal na napitnico našega cesarja.

Grška je mirno zasedla kraje, katere ji je morala Turčija odstopiti. Kralj grški bo potoval zdaj po Tesaliji.

V Egiptu se ne vé, kakó se stvari zasuknejo, ker Anglija preži na deželo.

V Tunizijo pošiljajo Francozi vedno več vojakov; pa slabo se jim godi. Italijani ne vedó, kaj bi počeli. Te dni, 20. t. m., so po navadi obhajali dan zasedanja Rima pred desetletjem. Garibaldijev sin je hotel na lastno roko napraviti posebno legijo. Vlada pa mu je po dolgem obojavljanji to prepovedala, gotovo ne iz lastnega nagiba. Garibaldienci bi ital. vladi bili po vseči, da bi nagajali tudi Avstriji, ali ista četa bi bila ob enem nevarna notranjim razmeram ital. kraljestva, s katerim liberalci nekako takó ravnajo, kakor so hoteli delati pred kakimi 15 leti in še pozneje v Avstriji.

Na Nemškem agitatorji ob volitvah rabijo za svoje namene vsako vrsto pomočkov. To se lahko umé, ker tu gospodari judovski duh že desetletja, in je ta ljudstvo demoraliziral.

Iz Amerike je došla žalostna vest o smrti Garfielda, enega najpoštenejših državnikov, ki se sploh rodé.

Domače stvari.

G. vit. Schneid, državni poslanec za Kranjsko, beleha že dalj časa; bival je zdaj na Gorenjskem. Zdravniki so svetovali, da naj pride ta blagi prijatelj naše domovine pr zimovat v Gorico, in sicer še ta mesec. Naj bi mu ugajalo naše podnebje!

Zlata maša na naši Kostanjovici bo v nedeljo, in je bo imel č. oče Jernej Večerina. Velika maša bo ob 10. uri. Č. oče Jernej je pri nas kaj čistan in priljubljen starček; zato pa se svečanosti v nedeljo udeleži gotovo ne samo mnogo duhovnikov, ampak tudi v obče mnogo ljudstva.

Grof Thurn je imenovan za dež. glavarja kranjskega. O tem več v ljubljanskem dopisu.

Knjige društva sv. Mohora za letošnje leto so že prišle tudi v Gorico, in jih, kakor že od prvega začetka imenovanega društva, takó tudi letos razdeljuje v farovžu pri Veliki cerkvi č. g. Matevž Pirc.

Vojaka je zadela krogla v ramo, ko so prešlo soboto streljali v tarčo, in sicer tako hudó, da mu bodo morali prej ko ne odrezati roko. Častniki in vojaki so med seboj takoj nabrali 100 gl. njegovi družini v pomoč.

Rokodelsko društvo s hranilnico se je ustanovilo vtorek v Gorici pod začasnim predsedništvom dr. Arm. Perco-ta. To društvo je že drugo te vrste v Gorici, se vé da z laškimi značajem. Izključeni so iz tega društva duhovniki, vojaki v službi in ljudje, ki živé od pokojnine.

Tukajšnji bataljon deželnih brambovcv (št. 74) je imel zadnje tedne svoje glavne letošnje vaje. Generalmajor vit. Waldschatten se je po končanijh vajah prav pohvalno izrazil o vrlosti častnikov in prostakov. Pohvala se je prebrala vojakom tudi v slovenskem jeziku.

Otroci slovenskih staršev iz naj bližnje okolice dohajajo vsako leto v laške mestne šole goriške, vsled tega pa pozabijo vse, kar so jih učili doma v maternem jeziku. Slišali smo, da so temu tudi slov. učitelji krivi. Ital. učitelji imajo dosti mestnih otrok v svojih šolah, in vendar menda zlasti iz Podgore prihajajo otroci v Gorico v večem številu. Dotični slov. učitelji naj pomislijo, da so učitelji naši tudi preobloženi, in morda še bolj negv goriški okolici. Naj tedaj slov. otroke storijo pošiljati v domače šole, in ne jih morda še celó naganjati na obiskovanje mestne šole, ktera je samo laška!

Duhovne vaje za mašnike so se pričele 19. t. m. v Gorici v latinskem jeziku pod vodstvom nekega bogosl. profesorja (jezuita iz Padove).

V Solkanu je bil pret. pondeljek zopet enoglasno izvoljen za župana g. Anton Mozetič. Zvečer

so mu napravili čitalnični pevci lep naroden večer. Pri lepi svečavi, in z narodno zastavo zapeli so pred županovo hišo več narodnih pesnij županu na čast. — G. župan spoznava iz tega, kakó solkauski rodoljubi spoštujejo in časté svoje možé, upamo, da bo tudi g. župan njih tudi zanaprej narodno podpiral. X.

Šolsko leto 1881-2 začne 1. oktobra. Učenci se bodo vpisovali 28., 29. in 30. septembra t. l. od 9-12 dopoldne in od 2-4 popoldne.

Vsak učenec, ki na novo pride, se ima oglašiti s svojimi starši ali z njihovimi namestniki pri voditelji ter se po prestani sprejemni skusnji uveriti v dotični razred in oddelek.

Voditeljstvo c. kr. deškc vadnice v Gorici.

Vinorejci! Na deželni kmetijski šoli v Gorici vršila se bo vinska trgateg, dne 28. in 30. sept. za črno grozdje, dne 4. in 5. oktobra za belo grozdje. Izdelovalo se bo vino iz refoška, bordó, rulandera ribole, cividina, in belega vipavskega navad. grozdja in ob enem primeren poduk o moštovrenji vršil. K obilni vdeležitvi vabi vodst. slov. oddelka deželne kmetijske šole v Gorici: F. Povše.

Vinorejski popotni poduk bo v Štverjaju zaradi raznih razmer uže 28. t. m., ne kakor v razglasu še le 30. t. m. Naj to blagovolijo č. gg. duhovni in sl. županstva po gor. Brdih primerno objaviti.

Na Proseku se je osnovala užitna zadruga, ki po „Ed.“ dela že z dobrim vspehom.

Dr. Jos. Biziak, ki je bil v drugo voljen na Občinah za poslauca v mestni in dež. zbor, je svoj mandat izročil zopet v roke svojih volilcev. Na vse strani je prav storil.

G. J. N. Horak dobil je zlati križ s krono zaradi zaslug za ustanovitev in 25 letno vodstvo obrtniškega podpornega društva (Aushilfskassavereln) v Ljubljani.

G. Jos. Stare, prof. v Zagrebu in spisovatelj občne zgodovine za družbo sv. Mohorja, pride za gimnazijskega vodjo v Belovar, g. Martin Senekovič, tudi Slovenec, pa za ravnatelja na viši gimn. v Gospič.

Peter B. Bilka, Čeh po rodu, pravi Slovan, bivši ravnatelj slovečega odgajališča na Dunaji, umrl je 61 let star, in so ga slovesno pokopali na Dunaji 14. t. m. Spremili so slovanskega rodoljuba na centralno pokopališča dunajsko odlični rojaki njegovi in znanici, v večini Slovani.

Slovenščina na srednjih šolah v Trstu. Na spomenico pol. društva „Edinost“ s prošnjo, da bi se uvedel v srednjih šolah slov. jeziki od razreda do razreda, je ministerstvo odgovorilo, kakor pol. društvu „Sloga“ za Goriško, češ, da ni potreba se prenaprediti sedanje uravnave, da gojitev slov. jezika je zadostna, in da se umé samo ob sebi, da se tečaj za slovenščino pomnoži, ke dar bo več obiskovalcev. Minister Conrad je dosledeu za vse slovenske pokrajine v odbijanji naših pravičnih zahtev!

Narodno svečanost hočejo napraviti v Središči na Štajerskem v spomin pokojnemu narodnemu pesniku Štefanu Modrinjaku. Razdelé se ob tej priliki njegove pesni.

Pomoč dušam v vicah, ali premišljevanja in molitve za naše ljube ranjke. Po P. St. Dosenbach-u S. J. poslovenil P. Hrisogon M. Izdala in založila katoliška družba za Kranjsko. Odlični cerkveni dostojanstvenik je poslal tudi nam en iztis te knjižice, katero toplo priporoča kot tako, ki je pripravna, pobožnost za duše v vicah pospeševati in širiti med Slovence. Knjižica je torej vredna, da se Slovenci seznanijo s njó, zlasti zdaj, ko se bliža mesec listopad, ki je posvečen dušam v vicah. Cela knjiga obstoji iz 2 delov. Prvi del, 140 strani, ima naslov „Premišljevanje“, 2. del do 320 st. pa „Molitve in pobožnosti“. Katol. družba v Ljubljani, stari trg št. 13 prodaja zeló cenjeno knjižico, mehko vezano po 45, trdo vezano po 50, z usnatim hrbtom po 70, vse v usnji po 75, z zlato obrezo po 1 gl. 10 kr.

Razne vesti.

Garfield, predsednik združenim državam severne Amerike, kterega je neznateu, pa sebičen človek, po sodbi lastnega očeta nčvrednej, nek Guiteau, pred 7 tedni smrtno obstrelil, umrl je v veliki potrepljivosti po hudih bolečinah 19. t. m. zvečer. Pravijo in iz razglasil je bilo to razvideti, da so ga ameriški zdravniki napačno zdravili, ker Amerikanci se v obče premalo učé teoretičnih naukov. Garfield, rojen 1831. l., se je brez vsake šolske vzgoje pospel od navadnega delavca, kočijaža, brodarja, korokoma v vojni do generalmajorja in naposled do najviše časti, ko je bil 1. dec. 1880 izvoljen za načelnika največi republiki na svetu. Garfield je bil pošteniak, da malo takih, zlasti pa v Ameriki, in je pokazal v malo mesecih svojega vladanja državniško močrost prve vrste.

Zató pa njegovo smrt. britka obžaluje ne samo Amerika, ki je Garfielda izredno čislala, ampak in zlasti tudi Evropa, ktera je v gospodarskem oziru mnogo zavisna od srečne ali nesrečne vlade ravno velike severno ameriške republike. Evropski vladarji in tudi naš cesar so skrbno popraševali, ali se Garfieldu zdravje boljša. Takó je ta svet ta teden izgubil odličnega državnika, možaka redkega značaja. Vse želi, da bi Amerika njegovo veliko izgubo prestala srečno v času, ko je sama v največem gospodarskem razcvetu, pa v nevarnosti zaradi podlosti političnih strank in izpodjednega družbinskega življenja.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Č. g. J. Kavčič, c. kr. beležnik v Komnu! Žal nam je, da nam niste še nikdar pisali za „Sočo“, kakor smo mi z drugimi vred pričakovali. S tem ob enem zavrnemo one, ki Vas sumničje, da bi bili Vi zadaje dopise iz Komna poslali „Soči.“ Več dopisov smo morali odločiti za prih. št.

Poslanica.

Gospodu dopisniku iz Komna v št. 36. in 37. „Sočo“ odgovorjam začasno naslednje:

Naj blagovili dopisnik objavi svoje ime, potem se bom opravičil; drugačno g. št. jem za hudega obrekovalca in natolcovalca.

Se ne ponižam toliko na take puhle in fraz-polne, lažnjive in obrekljive dopise odgovarjati. Jaz sem svoje stvari gotov, in če se kedo hoče prepričati o mojih zupanstvenih računih, naj se potruži v občinsko uradnico.

Komen, 21. septembra 1881.

Zupan Schwara et Comp.

*) Sl. zupanstvu komenskemu prosta pot v tej obliki odgovarjati. Ker se nam je ustno in pisмено toliko zagotavljalo o resnici dotičnih dopisov, in ker imamo vselej predale tudi za nasprotno stranke, kakor smo sl. zupanstvu komenskemu še posebej zatrdili, nam je žal, da nam ono ni takoj poslalo v občinskem interesu dopisa v nasprotnem zmislu. Terjato pa, da bi dopisniki podpisovali svoje ime, bodo toliko časa brezspesne, dokler se bodo tudi oni preganjali, ki po pravici kritikujejo.

Božjast

ozdravlja pismeno specialni zdravnik **dr. Killisch** v Draždanah (Dresden, Sachsen) Za velike vspehe (8000) velike medalje znanst. društ. v Parizu.

Na podlogi razsodbe v. c. k. dež. zdravniškega sveta od v. c. k. namestništva dovoljene

Marijacejske kaplje za želodec

izvrsten pripomoček zoper vse želodečne bolezni

Iskalo pa se spetnača pri letčnosti, želodečni slabosti, slabodiščem dihu, kedar človeka napenja, mu kislo podaja, kedar ga grize ali vjeda, pri želodečnem kataru, zgagi ali rezalci, če se nareja pesek ali kaša, pri preobilnosti slija, zlatenci, pri studu in metanji, glavobolu, prihajajočem od želodca, želodečnem krču, pri zaprtem životu, prenasitenosti bodi z jedmi ali pijačami, pri glitah, vrančnih, jeternih ali hemoroidalih bolestitih.

Vsaka steklenica stane s podukom o rabi 35 kr.

Glavna zaloga za Gorico pri gospodu lekarničarju A. pl. Gironcoli v Gorici, blizu „treh kron“.

Centralna zaloga za razposiljanje: Apotheke zum heiligen Schutzengel des Carl Brady, Kremser, Machren.

Štev. 182/E.

Oznanilo.

Splošno se naznanja, da bodo vsako leto navadne počitnice začele letos dne 1. prihodnjega oktobra ter nehale dne 16. istega meseca.

Omenjene dni je ustavljeno vsako razmotavanje opravil v obeh oddelkih.

Ravnateljstvo zastavljavnice in z njo združene hranilnice.

V Gorici, 22. septembra 1881.

Ravnatelj: Lovisoni.

STAROSLAVNE ČUDOVITE KAPLJICE

ANTONA PADOVAN KEGA.

Po besedah sv. evangelija „pojdite učiti ljudstvo in zdraviti bolnike“ navdihnila je očeta Filipa iz frančiškanskega reda v trinajstem stolletju srečna misel, da je iz zdravilnih rastlin nabranih v jutro-vih deželah složil preslavne te kapljice.

Potem ko je ozdravil že na tisoče ljudi in nekonečnemu številu oseb pomagal, da so živele po sto let in čez, samo ker so uživale te kapljice, objavil je, iz česa da obstoje posvetivši jih sv. Antonu Padovanskemu „čudodelniku.“

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobrodejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preženejo prav kmalu najtrdovratnije želodečne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemorojde, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glitiam, pri ženskih mesečnih nadležnostih, zope beli tok, božjast, zoper srcopok ter čistijo pokva, rjeno kri. One ne preganjajo samo omenjenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

KAKO SE RABIJO:

Kot preservativni pripomoček jemlje se po 20 do 30 kapljic na sladkorju zjutraj in zvečer; otrokom se daje pol toliko; pri zgorej imenovanih boleznih pa po eno žličko zjutraj in eno zvečer in če so boleznij trdovratne, vsake tri ure eno žličko; otrokom se daje vselej pol toliko in detetom po 5 do 10 kapljic 2 krat na dan.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; za naročbe in pošiljave pa edino v lekarnici CRISTOFOLETTI V GORICI.

Ena steklenica stane 30 novcev.

GLASOVIRJI!

Glasovirji, že rabljeni:

od Schott-a po 180 do 230 gold.

od Riedl-a po 250 do 300 "

2 Boesendorfer-jeva po 450 "

Cisto novi:

Kutschera, 1. vrste 430 gld.

Mayer, 1. vrste 450 "

Pri g. F. Dragatin-u, v Gorici, via Morelli št. 12.

Štev. 185/E.

OZGANILO.

Podpisano ravnateljstvo daje vsled više naredbe naznanje sledeče:

1. Z dnevom 1. oktobra 1881 se odpovedujejo na šest mesecev vse denarne vloge v srebru, ki so naložene v hranilnici.

Odpovedujejo se tudi tiste vloge v bankovcih, ki živjajo obresti čez 4 1/2 od sto, če presegajo znesek 500 gold., ker više vloge se bodo sprejemale samo na obresti po 4 od sto.

2. Od tiste dobe naprej znižajo se obresti od 6 na 5 od ste pri posojilih, katere hranilnica daje na papirje javne vrednosti; od zajmov na zemljišča in hiše ležeče v tej deželi, ako ne znašajo čez 500 gold., se pa znižajo obresti od 6 na 5 1/2 od sto.

Poslednje znižanje obresti od 6 na 5 1/2 od sto velja tudi za kapitale ne više od 500 gld., kateri so že izposojeni. Tako znižane obresti začnejo teči po preteku tekočega poluletja in plačila obresti od posameznega, kjer se bo dotično znižanje na dotično knjigo zaznamovalo.

3. Naredbe pod št. 1 in 2 se vpelejo za poskušnjo na eno leto. Eventualna prememba se bo tri mesece pred vpeljavo objavila.

Ravnateljstvo zastavljavnice in z njo združene hranilnice.

V Gorici, dne 23. septembra 1881

Ravnatelj: LOVISONI.

Št. 791/B. Sch. R.

Razpis službe

učiteljice na ljudski šoli v Komnu eventualno službe učiteljice v tem šolskem okraji, z dohodki po deželni postavi od 4. marca 1879.

Postavno dokumentovane prošnje se imajo vložiti po predpisanem potu v 4 tednih po prvem razglasu v „Osservatore Triestino“ pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Sežani.

C. K. OKR. ŠOLSKI SVET V SEŽANI
22. septembra 1881.

Št. 78570. š. s.

Razpis službe

za izpraznjeno učiteljsko službo II. plačilne vrste v Nabrežini, za eno učiteljsko službo II. plačilne vrste in za eno učiteljsko službo III. plačilne vrste v tem šolskem okraji, vse z dohodki po deželni postavi od 4. marca 1879.

Prosilci naj vložé svoje postavno dokumentovane prošnje po predpisanem potu v 4 tednih po prvem razglasu v „Osservatore Triestino“ pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Sežani.

C. K. OKR. ŠOLSKI SVET V SEŽANI,
16. septembra 1881.

V katoliški bukvarni v Ljubljani

stolni trg št. 8,

se dobivajo sledeče nove knjige:

1. Razlaganje sv. rožnega venca za smernice in tudi vse druge čase s sledečim obsegom:

- a) Zakaj imamo Marijo častiti, kako jo častimo sploh; kako jo častimo z rožnim vencem; kaj pomeni vera, Gospodova molitev, angelovo Češenje.
- b) premišljevanje petnajstih skrivnosti veselega, žalostnega in častitega dela, vsake posebej;
- c) navadne molitve: jutranja, meddnevne, večerna; mašne, spovedne in obhajilne; lavretanske litanije: devetdnevna in tridnevna;
- d) nekaj pesem: Mariji Devici rožnovenski in še deset drugih.

Knjiga se toraj, ne le za poduk in premišljevanje, ampak kot molitvenik vsaki čas lahko rabi.

Posebno bodi priporočena za bližnji praznik sv. roženkranske nedelje.

Čez vse pa bi najboljšje služilo „Razlaganje sv. rožnega venca“ udom živega roženkranca, katerih je prav mnogo po Slovenskem. Kako marsikaterokrat človek ne ve kaj premišljevat, vzlasti če se mora ista skrivnost več dni zaporedoma moliti in premišljevat; iz „Razlaganja“ bi lahko vsak dovelj poduka dobil zase in za svoje soude.

Naj bi se toraj knjiga pri nobenem vencu živega roženkranca ne pogrešala! Če je že ne more vsak ud za-se imeti, naj bi jih imel vsak venec dvoje troje, da bi si jih udje lahko drug drugemu posojevali. Stalo bi n. pr. dvoje knjig ude enega venca le po 10 soldov, kar vendar vsako lahko premore.

Velja v pol platnu 75 kr., v pol usnji 80 kr., vse v usnji 95 kr. in z zlatim obrezkom 1 gl. 15 kr. Po pošti 5 kr. več.

2. Spovednik in njegova služba. Spisal Franc Kosec, župnik. Z dovoljenjem in posebnim priporočanjem prevzvišenega škofa Tržaškega.

Velja mehko vezana 1.20. Po pošti 10 kr. več.

Prvikrat se tu ponuja prečastiti duhovščini po Slovenskem knjiga, ki v domačem jeziku obdeluje vse potrebe, dolžnosti in lastnosti o deljenji zakramenta sv. pokore.

Knjiga se posebno ozira na dejanski delj in sicer obdeluje v I. d. Spovedniku potrebne lastnosti in svojstva, v II. delu: dolžnosti spovednika in spovednica gledé zakramenta sv. pokore in v III. delu Posebna pravila oziroma različnih spovedancev.

Cena je glede tvarine na 304 v 80 jako nizka.

3. Oče naš, t. j. Gospodova molitev v podobah, lepo v 60 cm. visoki in 51 cm. široki sliki razdeljenih.

Cena podobe same je 80 kr., po pošti 90 kr. v pozlačencem okviru 3 gld., v zaboju gl. 3.30.

V zalogi imamo mnogo mašnih knjig, brevirjev raznega tiska in velikosti, molitvenikov; podob in podob, rožnih vencev, križicv itd. Naročila na razne katol. časopise, knjige bogoslovske in druge se vedno sprejemajo in po moči naglo izvršujejo. Z besedo: Katoliška bukvarna izvršuje vsa naročila, da le niso katoliškemu stališču nasprotna.